

Ringersdag 30 november 1991

Aart Smit en Kees Terpstra

Naar schatting 120 personen waren toegestroomd naar Hotel Haarhuis te Arnhem, jaarlijks ontmoetingspunt van de Nederlandse ringers.

Ruim na 10.00 uur werd aangevangen met de ledenvergadering van de Ringersvereniging. Door veel voorbereidend werk en de als gevolg daarvan toegestuurde documentatie kon de agenda vlot worden afgewerkt. De voorzitter van de vereniging constateerde een groei van de vereniging van 90 leden in 1989 tot ongeveer 150 leden in 1991. Ondanks de geringe contributie van f 10.- trof de kaskommissie een batig saldo aan. Dit was mogelijk doordat de niet geringe reiskosten door de bestuursleden voor eigen rekening werden genomen.

Een typische ringersmentaliteit om alles voor het ringwerk over te hebben. De vergadering ging spontaan accoord met het advies van de kaskommissie dat aan de bestuursleden ten minste een deel van de reiskosten vergoed moeten worden. Ook een contributie verhoging in de naaste toekomst werd door de vergadering zonder meer aanvaard.

Een belangrijk onderwerp uit de vergadering was de geringe opkomst bij instructie weekends en de POOT informatiedag. E.e.a. heeft stellig te maken met de geplande data. Op het hoogtepunt van de trek zijn ringers niet zo gemakkelijk bij hun ringwerk weg te halen. De zaal beloofde beterschap. Duidelijk werd dat de maan niet verzet kan worden en dat de maan geen rekening houdt met vacanties. Alleen bij maanloze nachten kunnen steltlopers gevangen worden. De verdere plannen voor het komende ringjaar zijn onder meer:

- Inspanningen om Svensson vertaald te krijgen in het Nederlands,
- Te komen tot een nieuw boek handkenmerken waar B. Speek aan werkt,
- Een instructie dag aan het Zoölogisch Museum te Amsterdam,
- Het verwerven van in beslag genomen vang- en hulpmiddelen bij de Rijksdienst der Domeinen. De ervaring van VT met deze instantie was in het verleden zeer teleurstellend.

Na een ontwerp LOGO van de vereniging getoond te hebben, sluit de voorzitter de vergadering. In de notulen van de vergadering zal

stellig elk onderwerp volledig worden behandeld.

Hierna opende P. de Goede het VT gedeelte van de ringersdag. Zoals gewoonlijk werd het programma hier en daar aangepast, door de volgorde van de onderwerpen te wijzigen. De heer de Johan de Jong liet optimistische geluiden horen in zijn met dia's verluchte lezing over het herstel van de Kerkuil. Zijn lezing toonde aan dat het ringerswerk zeer kan bijdragen aan de bescherming van een op de rode lijst staande soort. Bijgestaan door 19 landelijke coördinatoren werden aantalsfluctuaties onderzocht. Een aantal doodsoorzaken werden geschetst en beschermende maatregelen werden aangereikt. Een uitvoerig artikel over het onderwerp wordt tegemoetgezien in het blad "Vogels".

Uit twee presentaties over onderzoek aan vogels die hun broedgebied ver noordelijk in Siberië hebben, bleek dat ornithologen snel gebruik hebben gemaakt van de nieuwe mogelijkheden. G. de Roos werkte mee aan een Amerikaans onderzoek, in het uiterste oosten van Siberië, naar de verspreiding en dichtheden van arctische steltlopers. Hij liet ons mee genieten van een dia-serie met vele soorten vogels in de onmetelijke taigagebieden. Waar vind je drie soorten eiders en veertig nesten van de grauwe franjepoot?

Een samenwerkings overeenkomst tussen Rusland en landen uit West-Europa resulteerde in een vijfjarig onderzoek in een deel van het schiereiland Taymir in het noorden van Siberië.

M. van Roomen tracht mede een antwoord te vinden waarom jongen van o.a. steltlopers en ganzen uit dat broedgebied per jaar zo enorm in aantal kunnen verschillen en dat bovendien in hetzelfde jaar. De hypothese wordt onderzocht dat in slechte lemmingenjaren de predatoren zoals de poolvos, uilen en jagers zich voeden met eieren en jongen van steltlopers en ganzen, in plaats van met lemmingen. De lezing van van Roomen maakte duidelijk dat er, in het korte broedseizoen, keihard gewerkt moet worden om de relatief kleine aantallen broedvogels en hun jongen per kilometervierkant te kunnen volgen. De lezing maakte een zeer vakbekwame indruk.

Als buffer tussen de beide "russen" vertoonde P. de Goede een eerste uitwerking van de ringersenquête. Overzichtelijk werden o.m. zaken als vangplaatsen, vangmethodieken, aantallen helpers en lokmiddelen de ringers getoond.

Een diaklankbeeld van R.Futter liet het werk zien van een nederlandse ringer, door de ogen van een engelsman met een heel andere liefhebberij. Wellicht geschikt om leken op vogelgebied een indruk te geven hoe vogels kunnen worden geringd. De indringende muziek was storend bij de vertoonde beelden.

Door velen werd uitgezien naar de voordracht van de nieuwe wetenschappelijke leider van VT, A. van Noordwijk, over de toekomst van het nederlandse ringwerk. Uit de lezing werd duidelijk dat de uitvoering van het beleidsplan o.m. afhankelijk is van de personeelsbezetting op het VT, die de binnenkomende gegevens te lijf moet gaan. Ingegaan werd op de doelmatigheid van het ringen. Er moet gestreefd worden naar veranderingen in het ringwerk, waardoor de verzamelde gegevens meer de wetenschap kunnen dienen. Op internationaal niveau is de tendens om het historisch gegroeide ringwerk zodanig aan te passen, dat een nuttiger effect kan worden verkregen. Gedacht wordt om speciale aandacht aan enkele soorten te geven. Hierbij wordt gedacht aan bonte- en withalsvliegengenvanger(?), kool- en pimpelmees, merel, torenvalk en kokmeeuw. Of dit snel kan worden gerealiseerd wordt in het midden gelaten. Veel vragen zijn nog niet te beantwoorden, zoals o.m. hoeveel exemplaren van een soort moeten worden geringd om voldoende gegevens ter beschikking te krijgen voor een onderzoek. Met andere woorden, hoe ver kan de reductie van de kwantiteit gaan, zonder dat dit de kwaliteit schaadt?

Vergeleken te worden met vissers en jagers zal velen pijnlijk getroffen hebben maar wellicht was het de bedoeling het zelfonderzoek te stimuleren. Onzekerheid over de ringerstoekomst blijft.

Duidelijk is geworden dat van Noordwijk het betere ringwerk zal stimuleren en de, ook door ringers gewenste, kwaliteitsverbetering van het ringwerk zal afdwingen.

Uit een simpel rekensommetje bleek dat een snelle invoer van POOT04 bij de terugmeldingen mogelijk een tijdsbesparing kan geven van 50 %. Bovendien komen trouwe invullers van eigen terugmeldingsformulieren af en komt er plaats op hun volle kastplanken.

De traditionele praatjes en plaatjes sloten de ringersdag af. Een hartverwarmende lezing met dia's over een "Belgische ringer" moet toch wel gemengde gevoelens opgeroepen hebben. Drie van zulke mannen ringen net zoveel

als alle Nederlandse ringers, één ringt 100 maal het gemiddelde aantal van één Nederlandse ringer. En de kwaliteit?

De gepresenteerde min of meer zeldzame dwaalgasten spraken meer aan. Getoond werden rariteiten zoals wilgen-, masker en witkopgors en de wat meer bekende pallas boszanger en roodmus. H. Esselink verzocht medewerking om dood gevonden uilen en roofvogels op te sturen voor onderzoek. Adres e.d. wordt elders in dit blad vermeld.

B. van den Brink deed een verzoek, omkleed met unieke dia's, om het komende jaar wat meer boerenzwaluwen te ringen in verband met zijn geplande zwaluwen-ring-safari in de winter van 92/93 in Botswana.

Ten slotte:

- Miste u ook zoveel "beroeps" ornitholoog/biologen?
Die moeten toch onze ruggegraat vormen.
- De pauzes moeten niet korter. De contacten in die periodes zijn uniek en vaak maar éénmaal per jaar mogelijk.
- De naamplaatjes maken contacten veel gemakkelijker.
- Dacht u ook met weemoed terug aan de probleemloze ringersdagen aan de Kempenbergerweg?
- Was u ook zo blij met de ringverslagen 1985 en 1986?
Graag de volgende vier in 1992.

P.de Goede dankte alle deelnemers voor hun inbreng en aanwezigheid en sloot te 17.00 uur de vergadering.